

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH**

Jan Nowak

Sygnatura:

ZWAD. 2019.

Dot.: DSC.WSWB.120.6.2019

Warszawa, 13 sierpnia 2019 r.

Pan

Dobrosław Dowiat-Urbański

Szef Służby Cywilnej

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Departament Służby Cywilnej

Al. Ujazdowskie 1/3

00-583 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze

w związku z odpowiedzią Pana Ministra z 6 czerwca 2019 r. (znak: DSC.WSWB.120.6.2019.IKR), na podstawie art. 57 ust. 1 lit. c rozporządzenia 2016/679¹ oraz art. 52 ust. 2 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. poz. 1000, ze zm.), ponownie zwracam się o pilne zainicjowanie prac legislacyjnych, mających na celu uzupełnienie grupy stanowisk urzędniczych, wymienionych w załączniku nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie określenia stanowisk urzędniczych, wymaganych kwalifikacji zawodowych, stopni służbowych urzędników służby cywilnej, mnożników do ustalania wynagrodzenia oraz szczegółowych zasad ustalania i wypłacania innych świadczeń przysługujących członkom korpusu służby cywilnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 807), o stanowisko inspektora ochrony danych.

¹ rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), (Dz.Urz.U.E.L.2016.119.1, ze zm.), dalej rozporządzenie 2016/679

Nawiązując do argumentacji przedstawionej w skierowanym do Pana wystąpieniu z dnia 15 kwietnia 2019 r. (znak: ZWAD.070.1.2019.BM.36086) ponownie wskazuję, że pilna potrzeba zmian legislacyjnych ww. zakresie wynika z następujących względów:

1. Obowiązek wyznaczenia inspektora ochrony danych (IOD) określony w art. 37 ust.1 lit. a rozporządzenia 2016/679 został nałożony na wszystkie organy i podmioty publiczne (jednostki sektora finansów publicznych zgodnie z art. 9 ustawy o ochronie danych osobowych), a zatem też na organy administracji rządowej oraz urzędy zatrudniające pracowników należących do korpusu służby cywilnej. Z licznych sygnałów przekazywanych UODO przez przedstawicieli takich podmiotów, wynika, że nieuwzględnienie stanowiska „inspektora ochrony danych” w tabeli grup stanowisk urzędniczych służby cywilnej, istotnie utrudnia właściwe wywiązywanie się z powyższego obowiązku.
2. Jednocześnie kierownictwo podmiotu publicznego jest zobowiązane do przyjęcia takich rozwiązań, które gwarantowałyby inspektorowi ochrony danych niezależne i skuteczne wykonywanie przez niego zadań, o których mowa w art. 39 rozporządzenia 2016/679. Zgodnie z motywem 97 rozporządzenia 2016/679 *„jeżeli przetwarzania dokonuje organ publiczny (...), to w monitorowaniu wewnętrznego przestrzegania niniejszego rozporządzenia administrator lub podmiot przetwarzający powinni być wspomagani przez osobę dysponującą wiedzą fachową na temat prawa i praktyk w dziedzinie ochrony danych. (...) Tacy inspektorzy ochrony danych - bez względu na to, czy są pracownikami administratora - powinni być w stanie wykonywać swoje obowiązki i zadania w sposób niezależny”*. Jedną z gwarancji niezależnego i prawidłowego wykonywania tej funkcji jest zapewnienie bezpośredniej podległości inspektora ochrony danych osobowych najwyższemu kierownictwu (art. 38 ust. 3 rozporządzenia 2016/679). Niewątpliwie brak stanowiska inspektora w wykazie stanowisk wyklucza lub istotnie utrudnia zadośćuczynienie powyższym przepisom prawa.
3. Nie jest zrozumiała argumentacja przedstawiona w piśmie Pana Ministra, zgodnie z którą uzupełnienie listy stanowisk urzędniczych oznaczałoby „obowiązek tworzenia nowych stanowisk” w każdym nawet niewielkim urzędzie (w którym zatrudnienie nie przekracza 10 osób) w sytuacji, gdy zamieszczenie określonego stanowiska w wykazie nie oznacza obowiązku jego tworzenia. Natomiast - co podkreślają przedstawiciele jednostek służby cywilnej -- brak takiego stanowiska w wykazie

utrudnia zatrudnienie na stanowisku inspektora ochrony danych, w bardzo licznych przypadkach większych instytucji tj: np.:ministerstwach, urzędach centralnych czy urzędach wojewódzkich zatrudniających kilkaset pracowników. Warto w tym miejscu nadmienić, że do obowiązków inspektorów ochrony danych – oprócz monitorowania zgodności z przepisami przetwarzania danych osobowych gromadzonych w związku z wykonywaniem zadań publicznych, należy również monitorowanie zgodności przetwarzania danych pracowników i pełnienie dla tych osób funkcji punktu kontaktowego. W tym kontekście trudno sobie wyobrazić, że ww. duże jednostki nie mają możliwości powierzenia takich zadań pracownikowi zatrudnionemu na wyodrębnionym w tym celu stanowisku.

4. W takiej sytuacji pracodawcy trudno też zapobiegać „niebezpieczeństwu konfliktu interesów”, a jest to przecież jego obowiązkiem, na co słusznie wskazuje Pan w swoim piśmie. Rzeczywiście rozporządzenie 2016/679 wprowadziło zakaz nakładania na inspektora ochrony danych innych zadań i obowiązków, jeśli mogłyby one spowodować konflikt interesów (art. 38 ust. 6 rozporządzenia 2016/679). Przepis ten zobowiązuje zatem kierownictwo podmiotu publicznego w każdej konkretnej sytuacji do starannego przeanalizowania, czy jakiegokolwiek inne zadania, funkcje, jakimi administrator zamierzałby obarczyć inspektora, nie utrudniłyby mu właściwego wykonywania obowiązków, określonych w art. 39 rozporządzenia 2016/679. Z konfliktem interesów mamy do czynienia w sytuacji, gdy nie sposób pogodzić prawidłowej realizacji zadań inspektora ochrony danych z wykonywaniem innych zadań, między którymi istnieje (bądź może istnieć) niezgodność (sprzeczność), unicemożliwiająca należyte ich wykonywanie. Konflikt interesów może być także wynikiem nadmiaru obowiązków powierzonych do realizacji inspektorowi ochrony danych w sytuacji, gdy inspektor będzie musiał wybierać, które z obowiązków będzie wykonywał, a którego wykonać nie zdoła ze względu na brak czasu potrzebnego na jego realizację². W tym zakresie brane muszą być pod uwagę rozmaite i liczne czynniki, np. ilość czasu potrzebnego na wykonywanie poszczególnych obowiązków, stopień skomplikowania i ważności zadań, rezerwa czasowa na nieplanowane zadania, ilość i rodzaj danych osobowych oraz procesów i systemów informatycznych służących do ich przetwarzania. Natomiast liczne sygnały kierowane do Prezesa

² Fajgielski Paweł. Art. 38. W: Komentarz do rozporządzenia nr 2016/679 w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), [w:] Ogólne rozporządzenie o ochronie danych. Ustawa o ochronie danych osobowych. Komentarz [online] Warszawa 2018, Lex

Urzędu Ochrony Danych Osobowych wskazują, że wobec nieuwzględnienia stanowiska „inspektora ochrony danych” w tabeli grup stanowisk urzędniczych, wykonywanie zadań IOD przekazuje się często dotychczas zatrudnionym pracownikom, niezatrudnionym na stanowiskach podległych bezpośrednio kierownikowi urzędu (np. naczelnikowi wydziału). Przyjęcie takiego rozwiązania uniemożliwia tym osobom prawidłowe, zgodne z prawem wykonywanie zadań i narusza przepisy rozporządzenia 2016/679.

5. Odnosząc się zaś do podniesionego w piśmie Pana Ministra argumentu odnoszącego się do – podobnej w Pana opinii - możliwości powierzenia wykonywania zadań służby bhp pracownikowi zatrudnionemu przy innej pracy należy pamiętać, że taką ewentualność ustawodawca przewidział w sytuacji, gdy pracodawca zatrudnia do 100 pracowników. W przypadku zatrudniania więcej niż 100 pracowników pracodawca jest zobowiązany utworzyć służbę bezpieczeństwa i higieny pracy, pełniącą funkcje doradcze i kontrolne w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (art. 237¹¹ § 1 Kodeksu pracy). Zgodnie z § 1 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 września 1997 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy, służbę bezpieczeństwa i higieny pracy stanowią wyodrębnione komórki organizacyjne jednoosobowe lub wieloosobowe. Także i w tym przypadku normodawca dostrzegł istotną rolę służby bhp zapewniając jej wyodrębnioną strukturę, a także zapewniając jej bezpośrednią podległość pracodawcy (§ 5 tego rozporządzenia).

6. Na zakończenie jeszcze raz wskazuję, że stanowisko inspektora ochrony danych zostało uwzględnione w klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy, w *rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania* (Dz.U.2018, poz. 227). Ponadto potrzeba wyodrębnienia stanowiska inspektora ochrony danych w odpowiednich aktach normatywnych, celem ich dostosowania do przepisów o ochronie danych osobowych, została uwzględniona w innych przypadkach, w których obowiązują wykazy stanowisk., tj:

- rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 marca 2011 r. w sprawie stanowisk i wymaganych kwalifikacji urzędników sądowych i innych pracowników oraz szczegółowych zasad wynagradzania referendarzy sądowych, starszych referendarzy sądowych, asystentów sędziów, starszych asystentów sędziów, urzędników oraz innych pracowników wojewódzkich sądów administracyjnych (Dz.U. z 2011 r., Nr 72, poz. 384, ze zm.);

- rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 936).

W drugim z wymienionych przypadków zmiana przepisów w zakresie wprowadzenia stanowiska inspektora ochrony danych nastąpiła na skutek interwencji organu ds. ochrony danych osobowych (wówczas GIODO). Wystąpienie w tej sprawie z 24 stycznia 2018 r. spotkało się z szybką reakcją ze strony pani Elżbiety Rafalskiej, ówczesnej Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Mając powyższe na uwadze, w tym przede wszystkim liczne sygnały od inspektorów w ochrony danych zatrudnionych w administracji publicznej, ponownie zwracam się do Pana Ministra z prośbą o podjęcie niezwłocznych działań legislacyjnych mających na celu dostosowanie wymienionych we wstępie pisma przepisów dotyczących członków służby cywilnej do rozporządzenia ogólnego o ochronie danych. Liczę, że przedstawione powyżej argumenty dotyczące wagi zgłoszonego problemu sprawią, że podejmie Pan Minister niezbędne i szybkie kroki w celu jego rozwiązania.

PREZES/URZĘDU
OCHEKONY DANYCH OSOBOWYCH

Jasi Nowak

